

Kubas insatser ignoreras av media

Tom Fawthrop i Havanna för Al Jazeera

Efter jordbävningen kom första hjälpen från Kuba. Dess läkarbrigad spelade en avgörande roll för att ta hand om offren. Kubanerna var de första som satte upp läkarmottagningar mitt i all förödelse och de första att få igång sjukhus efter jordbävningen och vars läkare, sjuksköterskor och tekniker har arbetat dag och natt med operationssalar öppna 18 timmar dygnet. Men Kubas stora insatser har endast fått marginell uppmärksamhet i media.

”Det är slående att praktiskt taget inget har nämnts i media om det faktum att Kuba hade flera hundra hälsovårdsarbetare i Haiti före något annat land”, säger David Sanders, professor i medicin på Western Cape University i Sydafrika.

Kubas effektiva hjälp efter naturkatastrofer

Kuba och Haiti slöt ett samarbetsavtal inom hälsovård 1998. Före jordbävningen fanns 344 kubanska läkare i Haiti. De arbetade med primärvård och mödravård, samt ögonoperationer för att återge haitier synen.

Kubas snabbinsatsstyrka ”Henry Reeves Läkarrigad” flögs in dagen efter jordbävningen med specialister på läkarvård samband med naturkatastrofer. Brigaden har stor erfarenhet från biståndsinsatser efter naturkatastrofer i Kina, Indonesien och Pakistan.

”Kubanska läkare är snabba på att ställa upp efter olyckor eftersom det ingår i deras utbildning”, förklarar Maria Hamlin Zúniga, hälsovårdsspecialist från Nicaragua. ”De är fullt medvetna om vikten av att minska riskerna genom att ha utbildad och förberedd personal som kan rycka ut vid varje katastrof.”

Kubanerna har organiserat arbetet i tre återuppbyggda sjukhus, fem fältsjukhus samt fem övriga vårdcentraler. De driver också nio rehabiliteringscentra, bemannade av ett 70-tal sjukgymnaster och andra specialister, förutom haitisk personal. Totalt handlar det om 22 olika anläggningar för vilket Kuba fått ekonomisk stöd från Venezuela. Kuba har dessutom skickat 400 000 stelkrampsvaccinationer. Den kubanska läkarbrigaden får hjälp av 100 specialister från Venezuela, Chile, Spanien, Mexiko, Colombia och Kanada.

Medietystnad

Trots allt detta, när västerländska media rapporterat om hjälpinsatserna har Kuba i allmänhet inte nämnts. En stor internationell nyhetsbyrå uppgav när det listade givarländer, att Kuba skickat fler än 30 läkare till Haiti. Den riktiga siffran är fler än 350 och 280 unga haitiska läkare som fått sin utbildning på Kuba. Den slutliga siffran är totalt närmare 930 hälsovårdsspecialister i de kubanska läkarlagen. Det är den största medicinska enheten från något land!

Dessutom är ytterligare 200 läkare på väg. De kommer från 24 länder i Afrika och Latinamerika, samt ett dussin läkare från USA. Alla är utbildade på Kuba och ska förstärka de kubanska läkarlagen.

Som en jämförelse kan nämnas Läkare utan Gränser. De har 269 personer på Haiti. Medan de och Röda Korset ofta står framför TV-kamerorna så fattas kubanerna helt i medierapporteringen.

Richard Gott, brittiska dagstidningen Guardians förre utrikeschef och Latinamerikaspecialist förklarar: ”Västerländska media är programmerade att vara ointresserade av hjälp från oväntade platser. I Haiti så har media ignorerat inte bara den kubanska insatsen, utan också andra latinamerikanska länders.” Brasilien ställer upp med 70 miljoner dollar till 10 akutenheter, 50 mobila akutenheter, ett laboratorium och ett sjukhus. Venezuela har efterskönt Haitis skulder och lovar gratis olja till dess landet återhämtat sig efter katastrofen.

Västs organisationer använder media för att försäkra sig om att världen får veta vad de gör. De kubanska läkarlagen står utanför den västerländska mediabevakningen. Det har förekommit några undantag från detta. 19 januari bröt CNN tystnaden om Kubas roll i Haiti, med en rapport om kubanska läkare på La Paz sjukhuset. [fast den intervjuade kubanske läkaren uppgavs vara spanjor, ö.a.]

Rika mänskliga resurser

Fastän Kuba är ett litet, fattigt utvecklingsland, så har dess rikedom på mänskliga resurser; läkare, ingenjörer, katastrofbekämpningsexperter; gjort det möjligt att spela en global roll med hälsovård och humanitär hjälp på samma nivå som långt rikare länder i västvärlden.

Kubanska läkarlag spelade en nyckelroll efter tsunamin i Stilla Havet. Kuba stod också för den största läkarinsatsen 2005 efter jordbävningen i Pakistan. Kuba var det land som stannade längst av alla efter jordbävningen i Indonesien 2006.

Till Pakistan skickade både USA och Europa läkarlag. De hade ett basläger där läkarna stannade en månad. Kuba hade sju basläger, drev 32 fältsjukhus och stannade sex månader. Kubas nuvarande utrikesminister, Bruno Rodriguez, ledde den kubanska insatsen. Han bodde i de pakistanska bergen i över ett halvt år.

Ett år senare, efter jordbävningen i Indonesien, träffade jag Indonesiens hälsoansvarige, Dr Ronny Rockito. Kuba hade skickat 135 hälsovårdsarbetare och två fältsjukhus. Rockito berättade att medan läkarlagen från andra länder lämnade landet efter bara en månad, så hade han bett kubanerna att stanna.

”Jag uppskattar det kubanska laget. De är väldigt trevliga och den medicinska standarden är mycket hög”, berättade han. ”De kubanska fältsjukhusen är helt kompletta och gratis. De får inget ekonomiskt stöd från vår regering.” Rockito hade aldrig väntat sig att Kuba skulle komma för att rädda hans land. ”Vi var väldigt förvånade över läkare som kom från ett fattigt land, och så långt bort att vi vet väldigt lite om det. Vi kan lära oss av deras hälsovårdssystem. De är mycket snabba på att behandla skador och frakturer. De röntgar och sedan opererar de på direkten.”

Forts nästa sida

Forts från förra sidan

En ny gryning?

Toppmötet i Montreal, en sammankomst av 20 givarländer (Kuba ej inbjudet ö.a.), kom överens om att hålla ett möte om Haitis framtid i FN i mars. En del ser Haitis återhämtning som en möjlighet för USA och Kuba att bortse från ideologiska skillnader och kombinera resurser. USA har logistiska resurser, medan Kuba har de mänskliga resurserna. Dr Feinsilver hävdar att "Kuba borde få plats vid bordet med de andra nationerna och organisationerna

i alla möten, för att planera och samordna insatserna för Haitis återuppbyggnad. Kuba har varit, och borde fortsätta att vara, en nyckelspelare vad gäller hälsovården i Haiti."

Men kommer USA, som har Kuba på sin lista över länder som påstås stödja terrorism, att använda Haiti för en ny gryning i sina relationer med Kuba? I slutet på januari tackade USA:s utrikesminister Hillary Clinton, Kuba för dess ansträngningar i Haiti och välkomnade ytterligare hjälp och samarbete.

